

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUDELLE

ASIA: Valitus Joutsan kunnanhallituksen päätöksestä 29.4.2024 § 101 sekä kiinteästi samaan kokonaisuuteen kuuluvista päätöksistä 29.4.2024 § 100 ja § 99 Valituksenalaiset päätökset ja valitusosoitus liitteenä.

MUUTOKSENHAKIJA:

Pekka Huikko
Joutsan kunnassa sijaitsevan kiinteistön 172-402-4-556 osaomistaja

PROSESSIOSOITE:

Pekka Huikko

Kivitie 10
19650 Joutsa

041-5057107
pekka.huikko@fid.fi

VALITUS

I VAATIMUKSET

Vaadin jäljempänä esitettävin perustein, että

- 1) Joutsan kunnanhallituksen yllä mainitut päätökset 29.4.2024 § 99, § 100, § 101 ja 18.3.2024 § 68, § 69 ja 4.3.2024 § 50 sekä niillä hyväksytty kaavoitus sopimus, kaavoitusaloite ja rakennuskielto kumotaan jäljempänä esitettävin perustein mm. hallintolain, kuntalain ja maankäyttö- ja rakennuslain vastaisena.
- 2) Joutsan kunta veloitetaan lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 §:n nojalla korvaamaan minulle tästä valitusasiasta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti korkoineen.
- 3) Päätöksen täytäntöönpano ennen sen lainvoimaistumista kielletään.

II PERUSTELUT

1 YLEISTÄ

Joutsan kunnanhallitus hylkäsi päätöksillään 29.4.2024 § 100 ja § 101 oikaisuvaatimukseni kunnanhallituksen päätöksistä 18.3.2024 § 68, § 69 sekä 29.4.2024 § 99 kohdalla jätti tutkimatta oikaisuvaatimukseni 4.3.2024 § 50 päätöksestä. Päätöksillä Joutsan kunnanhallitus päätti hyväksyä kaavoitussopimuksen, kaavoitusaloitteen mukaisesti Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan valmistelun ja asettaa rakennuskiellon kaavoitusaloitteen mukaiselle alueelle. Päätökset muodostavat yhden kokonaisuuden.

Tuulivoimaloiden rakentaminen Joutsan Höystösensuolle Leivonmäen kansallispuiston läheisyyteen tarkoittaisi kunnan maankäytön kannalta poikkeuksellisen mittavaa rakentamista. Hankealue sijaitsee vain noin 2 km etäisyydellä Leivonmäen taajamasta. Kaavoitusaloitteen mukaan tuulivoimateollisuusalue koostuisi 25 km² alueella noin 12–18 tuulivoimalasta, joiden pyyhkäisykorkeus olisi 300 metriä tai yli. Toteutuessaan hanke kasvattaisi merkittävästi maankäyttöön ja erityisesti luontoon kohdistuvia vaikutuksia.

Kaavoituksen tulee perustua avoimeen vuorovaikutukseen Joutsan kunnan asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden kanssa sekä objektiivisiin selvityksiin ja riittävään tietoon. Nyt näin ei ole tapahtunut. Aloitteen käsittelyä on leimannut prosessin alettua kiireellisyys ja selvitysten riittämättömyys. Avoimen menettelyn merkitystä korostaa sekä kaavoituksen mittavuus ja asutuksen sekä merkittävien luontokohteiden läheisyys. Yleisötilaisuutta ei ole järjestetty kunnan eikä tuulivoimalatoimijan toimesta. Kunnanjohtaja Harri Nissinen eikä Pohjan Voiman toimitusjohtaja Tomi Mäkipelto eivät osallistuneet Leivonmäen kyläläisten itse järjestämään tilaisuuteen 8.2.2024, vaikka heidät oli sinne kutsuttu. Pohjan Voima Oy:stä ei ollut ketään paikalla. Kunnanjohtaja Nissinen on todennut julkisesti: ”Oikeastaan meidän ei tarvitse miettiä asiaa lainkaan ainakaan pariin vuoteen”. (ITÄ-HÄME 30.4.2024 ja KSML 21.4.2024.)

Kaavoituksen prosessin aloittaminen Joutsan kunnassa perustui valituksen alaiseen päätökseen Keski-Suomen maakuntakaava 2040:stä. Keski-Suomen maakuntakaavasta on tehty 13 valitusta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valituksessani Hämeenlinnan Hallinto-oikeudelle, asianumero 167/2024, olen nostanut esille useita perusteltuja asioita, joiden mukaisesti Höystösensuon tuulivoima-alueen merkintä on tehty väärin perustein. Kaava

perustuu monilta lähtökohdiltaan, mm. mitoituksensa osalta, riittämättömiin ja puutteellisiin selvityksiin (MRL 9 §). Olen valituksessani vaatinut Höystösensuon tuulivoima-alueen poistamista maakuntakaavasta. MRL 9 §:n mukaan kaikkien kaavojen tulee perustua riittäviin, kaavan merkittävät vaikutukset arvioiviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Selvittäminen tarkoittaa myös riittävää perehtymistä asiassa esitettyihin tosiseikkoihin. Selvitysten riittävyys ja niiden oikea tulkitseminen ovat olennaisia edellytyksiä asian oikealle ratkaisemiselle.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Hanketta leimaa poikkeuksellinen kiire ja hätäisesti ja huolimattomasti tehdyt esisuunnitelmat. Kyseessä on Pohjan Voima Oy:n hanke. Yhtiö ei ole toteuttanut yhtään hanketta. Eikä ole esittänyt uskottavaa suunnitelmaa hankkeen toteuttamiseksi teknillisesti eikä taloudellisesti.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040 päätös ja Joutsan kunnan kaavoituspäätös Höystösensuota koskien ovat myös maankäyttö- ja rakennuslain maakuntakaavan sisältövaatimusten 28 § sekä luonnonsuojelulain (9/2023) 1 § erityisesti kohdan 1) luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja erityisesti kohdan 2) luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaaliminen, vastaisia.

Varovaisuusperiaatetta ei ole noudatettu päätöksenteossa (luonnonsuojelulaki 7 §. Tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisessa päätöksenteossa kiinnitetään huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen tai häviämisen uhkaan, vaikka siitä ei olisi varmistettua tieteellistä tietoa).

Höystösensuon tuulivoimakohdetta ympäröi Natura 2000-verkoston kuuluvia alueita ja se sijaitsee Leivonmäen kansallispuiston vieressä. Näitä suojelualueita ympäröivillä reuna-alueilla, kuten Höystösensuo, olevia luontoarvoja ei ole otettu riittävästi huomioon (luonnonsuojelulaki 34 §).

Joutsan ja maakuntakaavan päätökset ovat luonnonsuojelulain 78 §:n (erityisesti suojeltavien eliölajien esiintymispaikkojen suojelu) ja 79 §:n (Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu) vastaisia.

Yleinen hyväksyttävyys.

Yleisötilaisuus piti järjestää ennen kaavoitusaloitteen käsittelyä, mutta näin ei lupauksista huolimatta järjestetty. Julkisesti hanketta vastustaa kuntalaisaloitteessa 471 henkilöä. Perustuslain 20 §:n mukaan ”vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. *Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon*”. Tämä vaatimus ilmenee kaavoituksessa siten, että MRL 62 §:n mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa *valmisteltaessa* tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Asukastilaisuutta ei ole järjestetty ennen kaavoituksen aloittamista. Vaadin vuorovaikutuksen puuttumisen takia päätöksen kumoamista. Kuntalaisaloitetta, jossa 471 henkilöä vastustaa hanketta, ei ole tosiasiallisesti huomioitu ja tuotu valtuuston käsiteltäväksi. Alueen maanomistajia ei ole kuultu. Iso osa vastustaa hanketta. Joutsan kunnan menettely ei täytä maankäyttö- ja rakennuslaissa asetettuja vaatimuksia. Alueella sijaitsee Joutsan seurakunnan maita. Jyväskylän seurakunta, johon Joutsan seurakunta liittyy esti vastaavanlaisen tuulivoimahankkeen Leivonmäen kansallispuiston vieressä vuonna 2022.

2 VALITUKSENALAISISTA PÄÄTÖKSISTÄ

Seuraavissa kappaleissa on esitetty perustelut kuntavalitukselle. Yksityiskohtaisemmin osaperusteluista on luettavissa liitteinä olevista oikaisuvaatimuksistani. Liitteet 4, 5 ja 6.

2.1 § 101 Oikaisuvaatimus / Kaavoitussopimuksen hyväksyminen.

Esteellisyydet

Esteellisyys tarkoittaa, että henkilöllä on sellainen suhde asiaan tai asianosaisiin, että se voi vaarantaa hänen puolueettomuutensa yksittäisen asian käsittelyssä. Joutsan Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukonen keskustapuolue, on Suur-Savon sähkön hallintoneuvoston jäsen. Pauliina Maukosen puoliso Aarno Ekroos on Joutsan seurakunnan kirkkoneuvoston jäsen. Joutsan seurakunnalla on esitetyllä kaava-alueella maata. Kyseessä on siis kolmoisrooli. Osakeyhtiö laki: 21.7.2006/624 11 § ”Lähipiiri: Yhtiön lähipiiriin kuuluvat: 2) yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen ja toimitusjohtaja ja tämän sijainen; 3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun aviopuoliso tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuva avopuoliso, oma ja puolison lapsi, lapsenlapsi, vanhempi ja isovanhempi; 4) oikeushenkilö, jossa 1–3 kohdassa tarkoitettu henkilö on hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai tämän sijainen tai vastaavassa asemassa;”

Asian esittelijä Harri Nissinen kirjoittaa esittelytekstissä: ” Esteellisyyden osalta kunnanhallitus toteaa, että oikaisuvaatimuksen tekijän perusteluista huolimatta osakeyhtiölakia ei sovelleta kunnallisessa päätöksenteossa.” Väite on hiukan erikoinen, sillä juuri osakeyhtiölaki nimenomaan määrittelee yhtiön lähipiirin. Tämän määrittelyn mukaan Suur-Savon sähkö Oy:n lähipiiriin kuuluu hallintoneuvoston jäsen Pauliina Maukonen. Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukosen ”kolmoisrooli” muodostaa kiinteän yhteyden kunnan hallinnon ja sähkönsiirtoyhtiön välillä.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä: ”Sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä. Tuulivoima-alueiden liittämiseksi sähköverkkoon on pyrittävä hyödyntämään yhteisiä johtokäytäviä. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.” Hankealueella siirtolinjat ovat Suur-Savon Sähkön omistaman Järvi-Suomen Energia oy:n omaisuutta. Alueen vieressä oleva sähköasema (Kälä) on myös Suur-Savon Sähkön omistaman Järvi-Suomen Energia Oy:n omaisuutta. Tuulivoima-alueen toteutuessa Suur-Savon Sähkö Oy saa varmasti hyötyä tai haittaa tuulivoimaloiden mahdollisesta liittymisestä sähköasemansa kautta heidän sähköverkkoonsa. Pohjan Voima Oy

on esittänyt Joutsan kunnalle lähettämässään Höystösensuon kaavoitusaloitteissa sähköliittymisestä: ”Ensisijainen verkkoliityntäpiste Suur-Savon Sähkön Kälän sähköasemalla”

Pohjan Voiman aloitteessa yhtiö vaatii: ”Joutsan kunta ilmoittaa välittömästi tämän kaavoitusaloitteen hyväksymisen jälkeen Keski-Suomen liitolle, että kunta on päättänyt käynnistää tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen” Pauliina Maukonen on osallistunut aktiivisesti tuulivoimaa puoltavaan keskusteluun ja edistänyt Pohjan Voima Oy:n Joutsan Höystösensuon hanketta. Katson, että Pauliina Maukonen on ollut esteellinen (muotovirhe). Kunnanhallituksen päätösten 18.3.2024 § 68 ja § 69, sekä 4.3.2024 § 50 osalta puolueettomuus on vaarantunut, kun Suur-Savon Sähkön hallintoneuvoston jäsen ja Joutsan seurakunnan kirkkoneuvoston jäsenen puoliso Pauliina Maukonen on osallistunut asian valmisteluun ja päätöksentekoon. Sähköyhtiön hallintoneuvoston jäsenen olisi tullut jäävätä itsensä asian käsittelyssä.

Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan osalta on odotettavissa erityistä hyötyä tai haittaa Suur-Savon Sähkölle ja Joutsan seurakunnalle. Erityisesti tuulivoiman osalta on selvää, että Suur-Savon Sähkö Oy:lle ja Joutsan seurakunnalle tulee erityistä hyötyä tai haittaa merkittävien teollisten tuulivoima-alueiden kautta. Joutsan seurakunta omistaa kaava-alueella maata. Nämä kaksois- jopa kolmoisroolit vaarantavat asioiden puolueettomuuden. Näin ollen ei riitä, että he ovat osittain jääväneet itsensä esimerkiksi yhtiön tai seurakunnan päätöksenteosta. Suur-Savon sähköyhtiön, seurakunnan ja Joutsan kunnan edut ovat selvästi ristiriitaisia sekä asian tasapuolinen käsittely on vaarantunut. Tämä on selvä muotovirhe ja päätökset tulee kumota. Hallintolaki 28 § 1 momentinkohdat 4 ja 5.

Katson, että Pauliina Maukonen on esteellisenä osallistunut päätöksen tekoon ja olen vaatinut päätöksen kumoamista muotovirheen takia.

Hallintolaki (434/2003) 27 § Esteellisyys

Virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. **Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.**

Hallintolaki (434/2003) 28 § Esteellisyysperusteet

Virkamies on esteellinen:

- 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
 - 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
 - 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle läheiselleen;
 - 4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
 - 5) **jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;**
 - 6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan;
- tai
- 7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Aivan vastaavasti kuten KHO:2021:69 päätöksessä lukee voidaan myös katsoa tässä tapauksessa esteellisyydet. Kyseessä oleva kaavaratkaisu mahdollistaisi kooltaan 12-18 tuulivoimalan tuuliteollisuusalueen rakentamisen. Kun otetaan huomioon tuulivoimahankkeen koko ja asiassa saadut selvitykset, voidaan perustellusti arvioida, että toteutuessaan tuulivoimahankkeella olisi vähäistä suurempi ja pitkäkestoinen taloudellinen merkitys Järvi-Suomen Energia Oy:lle. Suur-Savon Sähkö Oy:n on mahdollista hyötyä taloudellisesti tytäryhtiönsä, Järvi-Suomen Energia Oy:n tuulivoimahankkeen toteutumisesta saamasta taloudellisesta hyödystä. Toiminta on täysin verrattavissa KHO:2021:69: ”Sillä ei ole merkitystä, että kaavaratkaisu ei yksinään vielä riitä varmistamaan sitä, että suunniteltu tuulivoimahanke toteutuu. Ratkaisevaa sen sijaan on, että tuulivoimahankkeen toteuttaminen kuitenkin edellyttää asiassa ensin tehtävää kaavaratkaisua ja kaavaratkaisu mahdollistaa siten osaltaan hankkeen toteuttamisen.” Eli toteutuessaan Suur-Savon Sähkö Oy:n on edellä todetulla tavalla mahdollista saada taloudellista hyötyä tuulivoimahankkeesta.

Kuten KHO:2021:69 todetaan: ”Asian tasapuolisen käsittelyn vaatimuksella on siten kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa korostunut merkitys. Arvioitaessa sitä, vaarantuuko käsittelyn tasapuolisuus kaava-asiassa esteellisyyden synnyttävällä tavalla, huomiota on kiinnitettävä muun ohella kaavaratkaisusta eri tahoille odotettavissa olevaan taloudelliseen hyötyyn.” Tämän vuoksi ja kun otetaan huomioon edellä mainittu Suur-Savon Sähkö Oy:lle kaavaratkaisun toteutumisesta odotettavissa oleva taloudellinen hyöty, asian tasapuolisen käsittelyn voidaan tässä tapauksessa katsoa edellyttäneen, ettei Suur-Savon Sähkö Oy:n hallintoneuvoston jäsen osallistu kaava-asian käsittelyyn Joutsan kunnanhallituksessa. Pauliina Maukonen on tämän vuoksi ollut kuntalain (365/1995) 52 §:n 4 momentissa (519/2007) tarkoitetulla tavalla esteellinen osallistumaan kaava-asian, rakennuskiellon ja kaavoitussopimuksen käsittelyyn kunnanhallituksessa.

Kunnanhallituksen päätökset 18.3.2024 § 68 ja § 69, sekä 4.3.2024 § 50 hyväksymisestä on edellä kohdassa mainitun esteellisyyden johdosta syntynyt kuntalain (410/2015) 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä. Kunnanhallituksen päätökset on tämän vuoksi kumottava.

Kaavoitussopimuksen puutteet ja virheet

Olen nostanut useita kaavoitussopimuksen puutteita ja virheitä esiin oikaisuvaatimuksessani LIITE 4, kohta Perustelut 4. Kunnanhallitus ei perustele eikä huomioi puutteita ja virheitä päätöksessään. Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Katson, että en ole saanut perusteltua päätöstä esitettyihin vaatimuksiin. Hallintolain 49 g §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin. Kunnanhallitus ei ole antanut perusteltua vastausta oikaisuvaatimuksissa esittämiin vaatimuksiini. Oikaisuvaatimukseen annettu päätös on siten syntynyt perustelujen puutteellisuuden vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Esittelytekstien ja päätöksen perusteella näyttää, että esittelijät eivät ole perehtyneet riittävästi ja huolellisesti yli 100 miljoonan euron investointihankkeeseen, jonka alue käsittäisi toteutuessaan yli 25 km² kunnan maapinta-alasta.

Puolustusvoimien hyväksyntää ei ole päättäjille toimitettu. Tunnetulle Joutsan varalaskupaikalle alueen etäisyys on 11,5 km ja varalaskupaikan pohjoispuolelle ulottuu vielä nousurata Tammihaarasta pohjoiseen 2,6 km, josta etäisyys tv-alueelle n.8 km. Pitäisi olla 12 km. Puolustusvoimien lausunto olisi pitänyt julkaista ja esittää se päättäjille, mutta PV:n mukaan se on tuulivoimatoimijan pyynnöstä salattu. Lausunnolla on merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamisen kannalta. Perusteita salaukselle ei mielestäni ole ja päätöksen teon luotettavuuden kannalta Puolustusvoimien lausunto olisi pitänyt liittää päätöksen liitteeksi.

Alueen sisällä on Leivonmäen lentokeskus. Traficomın hyväksyntä TRAFICOM/436246/05.00.14.06/2022, 3.1.2023. Kevytlentopaikan rakentamista koskee ilmailulain § 86 sekä ilmailumääräys AGA M1-04 kevytlentopaikan perustaminen. Ilmailulain 158 §, Lentoesteet koskevat pystytettäviä esteitä, pykälän toisessa momentissa on kerrottu lupaedellytykset esteelle sen korkeuden ja etäisyyden lentopaikaan nähden. Varalaskupaikat ja kevytlentopaikat ovat 158 §:ssä mainittuja lentopaikkoja. 158 §:n toisen momentin kohta 3) koskee näitä kohteita. Etäisyys mitataan lentopaikan tai varalaskupaikan määritetystä mittapisteestä, joka yleensä on lähellä keskikohtaa mutta ei välttämättä juuri puolivälissä. Leivonmäen kevytlentopaikan mittapiste ARP: Lat 61°53'57,429" Lon 26°11'15,750" (WGS84) Kevytlentopaikan korkeus (elevation): 394 ft (120 m). Mikkelin lentokentän lentoesteiden rajoituskorkeudet saattavat estää 300 m voimaloiden rakentamisen osalle esitettyä kaava-alueetta. Mikkelin lentokentän ARP mittapiste: Lat: 61° 41' 11" Lon: 027° 12' 00". Lentoesteen suurin sallittu korkeus 370 m merenpinnasta ulottuu kaava-alueelle. Voimalapaikat 110 m - 130 m merenpinnasta. Mikkelin lentoesteen suurimmat sallitut korkeudet sekä kaava-alueen ulottaminen rajoituskorkeusalueelle olisi pitänyt selvittää jo ennen kaavoitussopimuksen allekirjoittamista. Puolustusvoimien nousurata, Leivonmäen lentokeskus ja Mikkelin lentoesterajoitteet ovat merkittävässä osassa hankkeen toteutumisen kannalta ja katson, että oikaisuvaatimukseen vastattaessa olisi näiltä osin pitänyt päätöstä perustella.

Laki Leivonmäen kansallispuistosta 2003/45 ja luonnonsuojelulaki 2023/9 edellyttävät luonnonkauneutta. Virkistys- ja matkailukäyttöä on kansallispuistoissa kaikkialla ei pelkästään merkityillä reiteillä. Siellä tulee olla näkyvissä pelkästään ne arvot, joiden perusteella on kansallispuisto perustettu. Ei niin, että maisema muuttuu tuulivoimateollisuusalueen kautta teknologiseksi maisemaksi. Kaavoituksen aloituspäätös § 68 on vastoin kunnan etua sekä

kansallispuistolakia. Kansallispuisto on yhteistä kansallista omaisuutta eikä sitä saa yksittäinen kunta omilla kaavoituspäätöksillään tuhota. Päätös allekirjoittaa sopimus on suora uhka kansallispuiston tulevaisuudelle. Kansallispuisto on Joutsan merkittävin strateginen matkailukohde. Kunnanhallitus ei ole perusteellisesti vastannut tältäkään osin oikaisuvaatimukseeni. Kunnanhallituksen on myös noudatettava päätöksissään valtuuston hyväksymää strategiaa, toimintasuunnitelmaa ja talousarviota. Viimeisin kaavoituskatsaus Joutsan Kunnassa on merkitty tiedoksi 13.12.2021 § 281, ei siis hyväksytty. Viimeisin voimassa oleva kaavoituskatsaus ei tunne tuulivoimaa. Kaavoituskatsaus olisi pitänyt päivittää ennen hallituksen kaavoituskäsittelyä. Kaavoituskatsauksen laiminlyönti osoittaa osaltaan, että valituksenalainen päätös ei perustu huolelliselle valmistelulle. MRL 7 §:n mukaan kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus.

Perehtyminen

Kunnanhallituksella ei ole ollut mitään edellytyksiä päättää kaavoituksen aloittamisesta eikä allekirjoittaa kunnalle toimitettua sopimusta kaavoituksen käynnistämisestä ja yhteistyöstä. Sopimuksessa on ollut valtaisesti puutteita, eikä niitä ole haluttu korjata oikaisuvaatimuksesta huolimatta. MRL 9 §:n mukaan kaikkien kaavojen tulee perustua riittäviin, kaavan merkittävät vaikutukset arvioiviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Selvittäminen tarkoittaa myös riittävää perehtymistä asiassa esitettyihin tosiseikkoihin. Selvitysten riittävyys ja niiden oikea tulkitseminen ovat olennaisia edellytyksiä asian oikealle ratkaisemiselle.

Esittelytekstistä on osoitettavissa selvästi, että valmistelijat eivät ole perehtyneet tuulivoimaan, eikä erityisesti kaavoitussopimukseen. Riittäviä selvityksiä ei ole esitetty. Isoin virhe on, että sopimuksen myötä tulevia tiedossa olevia haittoja ei ole tuotu esille. Kunnanhallituksen päätös on kumottava kuntalaisten ja kunnan etujen vastaisena.

2.2 § 100 Oikaisuvaatimus / Höystösensuon alueen asettaminen rakennuskieltoon

Joutsan Kunnanhallituksen päätökseen 18.3.2024 § 68 tekemäni oikaisuvaatimukset ja perusteet. Päätös kaavoitussopimuksen hyväksymisestä ei ole lainvoimainen, joten katson, että päätöstä rakennuskiellosta ei voi tehdä.

Yleis- ja asemakaavat

Hankealueella, Susilammen ympäristössä on voimassa Joutsan pohjoisosien rantayleiskaava. Jos maanomistajien alueille tai 2 km:n päähän niistä on merkitty rakennuspaikkoja rakennuskieltoa ei tule asettaa. Jos ranta-alueet sisällytetään tuulivoimayleiskaavaan ja rantayleiskaavassa osoitetut rantarakennusyksiköt joudutaan poistamaan ranta-alueilta, niin tuulivoimayhtiön on vastattava tarvittavien korvaussopimusten laadinnasta sekä korvauskustannusten maksamisesta niille maanomistajille, joiden rakennusoikeuksia ei voida tuulivoimaloiden takia osoittaa ranta-alueelle tai 2 km:n päähän tuulivoimaloiden rakennuspaikoista. Kaavoitussopimuksessa ei ole huomioitu tätä eikä sitä olisi pitänyt allekirjoittaa. Kaavassa Susilammen kohdalla on merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeästä alueesta. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset, näin ei ole toimittu.

Esteellisyyksien osalta samat perusteet, kuin kohdassa 2.1.

Maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntien liittojen laatimat maakuntakaavat sekä kuntien laatimat yleiskaavat ja asemakaavat, jotka perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL, 132/1999). Maakuntakaava ohjaa kuntien yleis- ja asemakaavoja sekä muuta viranomaisten alueidenkäyttöä koskevaa päätöksentekoa.

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat pääasiassa viranomaisiin (MRL:n 32 §). Se on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei

toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden alue ja sen rajausta täsmennyvät siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan muuttaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa vain edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittäväillä selvityksillä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta (Esim. KHO 1675/2023, 05.06.2023, Dnro 1823/03.04.04.16/2022). Maakuntakaavan ohjausvaikutus on näin ollen varsin vahva.

Koska maakuntakaavoitus ohjaa oikeusvoimaisesti yleiskaavoitusta ja maankäytön tarkempaa suunnittelua, siinä on varmistettava, että keskeisten maankäyttötarpeiden toteuttamiselle varataan yleiskaavoituksen edellyttämät maankäytölliset alueressit kaavan aikajänteen asettamien ehtojen, mikä samalla määrittää MRL 9 §:ssä edellytetyn kaavan vaikutusten riittävän selvittämisen vaatimukset; kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Jotta maakuntakaava mahdollistaisi alueidenkäytön tarpeiden yhteensovittamisen yleiskaavoituksessa, kaavavarausten vaikutukset tulee riittävällä tavalla tunnistaa jo maakuntakaavoituksessa ja ratkaisujen perusteet esittää kattavasti ja avoimesti jo maakuntakaavan kaavaselostuksessa. Valituksenalainen maakuntakaava ei perustu em. säännöksessä tarkoitettulla tavalla kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Kunnanhallituksen päätös on kumottava, koska esitetty kaava-alue ei ole voimassa olevan maakuntakaavan eikä uuden maakuntakaava-alueen mukainen ja poikkeamista maakuntakaavan alueesta ei ole perusteltu miltään osin. Rakennuskiellolle ei ole mitään perusteita.

Ei ole osoitettu, että on solmittu kaikkien voimaloiden maanvuokrasopimukset sekä tuulenottosopimukset ja haittakorvaussopimukset ja, että on saatu kaikkien kaava-alueen maanomistajien hyväksyntä hankkeelle. Pohjan Voiman on osoitettava, että vuokrasopimuksissa on sovittu riittävän suuresta purkurahastosta voimaloiden käytön jälkeistä purkamista varten. Purkurahaston suuruus pitää olla voimalaa kohden 6 – 10%

voimalan investointikustannuksista. Hyväksyntää hankkeelle ei ole, vaan useat kaava-alueen maanomistajat vastustavat hanketta. Hanketta on vain yksi maanomistaja julkisesti puolustanut ja hänen naapurinsa vastustaa hanketta. Tähän kunnanhallitus toteaa: ”Maanvuokrasopimusten ja tuulenottosopimusten osalta kunnanhallitus toteaa, että päätös koskee rakennuskiellon asettamista vireille jätetyn kaavoitusaloitteen toimesta. Maanvuokrasopimukset ja tuulenottosopimukset eivät liity rakennuskieltopäätökseen.” Mielestäni on kohtuutonta asettaa valtava alue rakennuskieltoon ilman maanomistajien suostumusta.

Kiinteistölle 172-893-1-6 myönnetyn uuden rakennusluvan mahdollistama rakennus ja kiinteistön 127-417-95-8 suojaetäisyyden huomioiminen leikkaavat kaava-alueesta noin 10-13 km², joten hanke on siten myös toteutuskelvoton. Molemmat kiinteistöt ovat kaava-alueen sisällä. Rakennuslupaa ei voida takaperoisesti kumota. Kunnanhallituksen vastaus on täysin puutteellinen: ” Kaava-alueen maanomistajien hyväksynnän ja kiinteistöjen 172-893-1-6 sekä 172-417-95-8 suojaetäisyyksien ja kaava-alueen leikkauksen osalta kunnanhallitus toteaa, että päätös koskee rakennuskiellon asettamista vireille jätetyn kaavoitusaloitteen johdosta.”

2.3 § 99 Oikaisuvaatimus / Kaavoitusaloite Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan käynnistämisestä

Kunnanjohtaja toteaa virheellisesti esittelytekstissä: ” Ensi vaiheessa on selvitettävä täyttyvätkö edellytykset oikaisuvaatimuksen ottamisesta käsiteltäväksi. Päätös ei ole ollut oikaisuvaatimuskelpoinen, sillä se koskee asian valmistelua. Näin ollen asiassa ei ole ollut oikaisuvaatimusoikeutta.” Asia ei kuitenkaan ole näin, sillä Pohjan Voima on 14.11.2023 esittänyt aloitteessaan, että Joutsan kunta hyväksyy kaavoitusaloitteen ja käynnistää osayleiskaavan laatimisen Höystösensuolle. Kunnanhallitus teki 4.3.2024 § 50 PÄÄTÖKSEN hyväksyä aloitteen. Siten kysymys on päätöksestä, joka on oikaisuvaatimuskelpoinen. Koska päätöksen mukaan kaavan laadinnasta vastaa Pohjan Voima, kunnan kannalta kysymys ei ole valmistelusta. Kunnanhallitus olisi voinut myös olla hyväksymättä aloitetta. Katson, että oikaisuvaatimus olisi pitänyt käsitellä. Liite 6. Oikaisuvaatimukseni ja siinä esitetyt perusteet päätöksen kumoamiseksi.

Esteellisyydestä samat perusteet kuin aiemmissa kohdassa 2.1. Lisäksi pöytäkirjantarkastuksen puolueettomuus vaarantui 18.3.2024, kun esteellinen Sari Hovila osallistui kokouksen pöytäkirjan tarkastukseen. Sari Hovila poistui kokouksesta 4.3.2024 § 50, § 51, § 52 aikana esteellisenä, mutta osallistui 18.3.2024 § 60 kohdalla pöytäkirjan tarkastukseen kokouksessa, jossa hyväksyttiin 4.3.2024 kokouksen pöytäkirja. 18.3.2024 § 58 mukaan myös 18.3.2024 kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin jo kokouksessa. Allekirjoituksissa on myös Sari Hovilan nimi. Sari Hovila oli esteellisenä pois pykälien § 68 ja § 69 käsittelystä, mutta osallistui pöytäkirjan tarkastukseen. Muotovirhe, Sari Hovilan olisi pitänyt ilmoittaa esteestään myös koskien pöytäkirjan tarkastusta. Hallintolaki (434/2003) 27 § Esteellisyys

LOPUKSI

Katson, että kaavoituksen aloittaminen ja kaavoitussopimus on tehty vastoin viranomaisten selvitysvelvollisuutta. Esittelyteksteissä ei ole sanallakaan avattu kaavan haittavaikutuksia kuntalaisiin ja muuhun maankäyttöön. Hallintolaki 31.1 § viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Viranomaisen tulee huolehtia siitä, että asian ratkaisemiseksi tarvittavat selvitykset ja tiedot ovat sen käytettävissä päätöksentekoa varten. OKA 18.7.2014 (OKV/2059/1/2013) todetaan: ”Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Apulaisoikeuskanslerin sijainen totesi riittävän selvittämisen tarkoittavan myös riittävää perehtymistä asiassa esitettyihin tosiseikkoihin. Selvityksen riittävyys ja sen oikea tulkitseminen ovat olennaisia edellytyksiä asian oikealle ratkaisemiselle ja perustelemiselle.” Mäenpää (Hallinto-oikeus, 2018, s. 444-447) toteaa: ”Ilmeisen puutteellisen, epäluotettavan ja hyvin ristiriitaisen selvityksen perusteella asiaa ei saa ratkaista.”

KHO:2012:11, perustelujen puutteellisuus johti hallintopäätöksen kumoamiseen. Nyt käsiteltävässä tapauksessa oikaisuvaatimus päätöstä on perusteltu heikosti, varsin yleisellä tasolla lyhyesti ja muodollisesti. Oikaisuvaatimuksissani esitettyihin perusteisiin ei ole vastattu. Oikaisuvaatimukset perusteineen liitteenä, joissa on kuvattu yksityiskohtaisesti perusteet. Lisäperusteita Hyöstösensuon alueen sopimattomuuteen tuulivoimanteollisuusalueeksi löytyy valituksestani hallinto-oikeuteen asianumero 167/2024.

Joutsassa 7.5.2024

Pekka Huikko

Liiteluettelo

Liite 1 Valituksen alainen päätös 29.4.2024 §99 Oikaisuvaatimus / Kaavoitusaloite Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan käynnistämisestä

Liite 2 Valituksen alainen päätös 29.4.2024 §100 Oikaisuvaatimus / Höystösensuon alueen asettaminen rakennuskieltoon

Liite 3 Valituksen alainen päätös 29.4.2024 §101 Oikaisuvaatimus / Kaavoitussopimuksen hyväksyminen

Liite 4 Oikaisuvaatimus Joutsan Kunnanhallituksen päätös 18.3.2024 § 68 Kaavoitussopimuksen hyväksyminen

Liite 5 Oikaisuvaatimus Joutsan Kunnanhallituksen päätös 18.3.2024 § 69 Höystösensuon alueen asettaminen rakennuskieltoon

Liite 6 Oikaisuvaatimus Joutsan Kunnanhallituksen päätös 04.03.2024 § 50 Kaavoitusaloite Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan käynnistämisestä

Liite 7 Joutsan kunnanhallituksen päätös 18.3.2024 § 68 Kaavoitussopimuksen hyväksyminen liitteineen

Liite 8 Joutsan kunnanhallituksen päätös 18.3.2024 §69 Höystösensuon alueen asettaminen rakennuskieltoon liitteineen

Liite 9 Joutsan kunnanhallituksen päätös 04.03.2024 § 50 Kaavoitusaloite Höystösensuon energiahankkeen osayleiskaavan käynnistämisestä liitteineen

Liite 10 Joutsan kunnanhallitus Pöytäkirja 18.3.2024 §58 liite allekirjoitukset

Liite 11. KSML 21.4.2024

Liite 12. Itä-Häme 30.4.2024